

Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах

нерозголошення персональних даних та іншої інформації членами дисциплінарних комісій з числа представників громадськості; також було б доцільно передбачити у Законі відповідальність члена дисциплінарної комісії за розголошення певних даних та інформації, яку він отримує у зв'язку з роботою в комісії.

УДК 349.2

ДО ПРОБЛЕМИ КОДИФІКАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Гусаров С. М.,

д-р юрид. наук, професор,

член-кореспондент НАПрН України,

заслужений юрист України

ORCID: 0000-0002-8136-0694

З виникненням нових суспільних відносин, а також розвитком, зміною та припиненням існуючих виникає потреба у підтримці якісного стану нормативно-правових актів, тобто у постійному їх оновленні та удосконаленні. Поряд з оновленням та удосконаленням норм національного законодавства запорукою високої ефективності правового регулювання суспільних відносин є також і рівень узгодженості та упорядкованості норм права і нормативно-правових актів, що діють у державі. Останнє пов'язується з таким явищем, як систематизація законодавства. Процес систематизації характеризується наявністю різноманітних форм, основною серед яких є кодифікація, результатом якої є прийняття кодифікованих нормативно-правових актів.

Як відзначає В. С. Смородинський, кодифікаційні акти становлять той фундамент, на якому будується нове законодавство. Вони впорядковують нормативно-правовий масив, усувають наявні суперечності, уніфікують правовий категорійний апарат, забезпечують єдність термінологічно-мовного оформлення законодавчих актів. На відміну від результатів інших видів систематизації кодифікаційний акт не тільки впорядковує чинне законодавство, а й якісно його вдосконалює, методологічно «ушляхетнює»¹.

Становлення та розвиток державності незалежної України нерозривно пов'язані зі створенням нового законодавства, яке б відповідало міжнародним стандартам пріоритетності забезпечення прав і свобод людини. Відзначимо, що на момент набуття Укра-

¹ Загальна теорія держави і права: підручник / за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. С. 321.

їною незалежності переважна більшість суспільних відносин регулювалася союзним законодавством. Сьогодні Україною вже зроблено багато кроків на шляху створення власної правової системи, однак донині ще залишаються чинними в правовому полі України нормативно-правові акти часів колишнього Радянського Союзу.

Так, основний трудовий закон сьогодення – Кодекс законів про працю України (далі – КЗпП) – було прийнято ще 10 грудня 1971 р. Слід віддати належне національному законодавцю, який протягом терміну його дії на території незалежної України постійно вносив у нього зміни та доповнення. Разом з тим і сьогодні КЗпП України не включає норми, які регулюють відносини з вирішення колективних трудових спорів, та практично не регулює відносини зайнятості та працевлаштування. Окремі елементи трудових відносин регулюються КЗпП не у повному обсязі на відміну від спеціальних законів (наприклад, порядок укладення колективних договорів, угод більш детально врегульовано Законом України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 р. № 3356-XII). Крім зазначеного Закону, поряд з КЗпП діють закони України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 р. № 2862-VI, «Про зайнятість населення» від 5 липня 2012 р. № 5067-VI, «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР, «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII, «Про оплату праці» від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР, «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 3 березня 1998 р. № 137/98-ВР, «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 р. № 1045-XIV, «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» від 22 червня 2012 р. № 5026-VI. Існування цих законів поряд з КЗпП не сприяють системному розумінню трудового законодавства і зменшують роль КЗпП у його системі.

Також слід звернути увагу на різницю окремих термінологічних конструкцій, які використовуються у КЗпП і вищезазначених законах, прийнятих за часів незалежності. Наприклад, КЗпП для позначення іншої поряд з працівником сторони трудових відносин оперує терміном «власник підприємства, установи, організації чи уповноважений ним орган або фізична особа», а закони України «Про зайнятість населення», «Про колективні договори і угоди», «Про оплату праці», «Про охорону праці», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» використовують термін «роботодавець».

Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах

Робота над розробленням та прийняттям нового кодифікованого трудового закону триває практично з моменту отримання Україною незалежності. Декілька проектів Трудового кодексу України навіть проходили перше читання у Верховній Раді України. Востаннє Верховна Рада України прийняла Трудовий кодекс України в першому читанні у 2015 р. За прийняття Трудового кодексу України у першому читанні тоді проголосували 258 народних депутатів при необхідних 226. Доповідачем виступила співавтор документа народний депутат Людмила Денісова, яка, зокрема, зазначила, що з пострадянських країн сьогодні лише Україна не прийняла нового трудового кодексу¹. Нині, вже у 2018 р., у Верховній Раді України знаходиться той же проект Трудового кодексу України № 1658, підготовлений до другого читання.

Структурно проект Трудового кодексу України складається з книг, глав та статей і є більшим за обсягом порівняно з КЗпП. Так, Проект налічує 385 статей, а діючий сьогодні Кодекс законів про працю України – 265 статей. Слід підтримати включення до Проекту норм, яких раніше не було у КЗпП, та осучасненого викладу існуючих. Разом з тим нинішня проблема, коли поряд з кодифікованим трудовим законом діють спеціальні закони, залишається. Зокрема, Проектом комплексно не регулюються відносини зайнятості та працевлаштування, відносини соціального діалогу, колективно-договірні відносини, відносини з вирішення колективних трудових спорів. Таким чином, вважаю, що проект Трудового кодексу України потребує відповідного доопрацювання та скорішого прийняття.

УДК 35.351/354

ЗАПОЗИЧЕННЯ ДОСВІДУ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ У КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

*Денисенко А. П.,
Народний депутат України*

Враховуючи той факт, що США вважаються ефективною моделлю правової демократичної державності, необхідно дослідити особливості адміністративно-правового регулювання громадсько-

¹ Рада в першому читанні прийняла новий Трудовий кодекс [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://economics.unian.ua/finance/1174927-rada-v-pershomu-chitanni-priynnyala-noviy-trudoviy-kodeks.html>.